

Tudnak rólunk: nem irigyelnek

A baszk, a katalán, a dél-tiroli, a finnországi svéd, a dániai német és németországi dán, valamint a szlovákiai magyar közösségek felkeresése után újabb tanulmányutat szervezett a MIDAS.

Többnyire kifejezetten tájékozottak az olaszországi szlovén nemzeti kisebbség politikusai, véleményformálói és újságírói a romániai magyar kisebbség helyzetéről – ezért azt ők is tudják, hogy a két közösség helyzete össze sem mérhető. Többek között ezt a következtetést vonhatta le az az újságírókból álló csoport, amely szeptember 6-13. között az itáliai szlovén, valamint a szlovéniai olasz, továbbá horvátországi szlovén kisebbségek helyzetét tanulmányozhatta a helyszínen. A látogatást az Európai Kisebbségi Napilapok Szövetsége (MIDAS) szervezte, amelynek az ismeretesebb európai kisebbségi nyelvű napilapok a tagjai – így mi is. A kilenc tagú delegáció különféle országok kisebbségi sajtósáiból állt, lapunkat Szeghalmi Örs képviselte. A vizit célja az volt, hogy számos megbeszélés során képet kapjanak egymás nemzeti közösségének helyzetéről, ugyanakkor megismerkedjenek az olasz-szlovén-horvát régióban élő etnikumok életkörülményeivel.

Kevés panasz

A küldöttség látogatásának központja az olaszországi Triest volt, ugyanakkor az egy hét során felkeresték a környező településeket, az ottani polgármesterek, médiaszakemberek

A különféle nemzeti közösségek újságíróiból álló küldöttség egy része, valamint Günther Rautz MIDAS-főtiszt

és politikusok fogadták őket. Így tájékozódó megbeszélések helyszíne volt még Olaszországban Triest mellett Gorizia, Dolina, Cividale, San Pietro al Natisone, Parnasso, továbbá Horvátországban Rijeka, Szlovéniában pedig Koper. Mind az olaszországi szlovén, mind a szlovéniai olasz közösség vezetői arról számoltak be, hogy kisebbségük helyzetét ha nem is rózsásnak, de kielégítőnek tartják. Oktatási és média-hálózatuk nagy része folyamatos és kielégítő állami támogatásban részesül. Fő panaszuk általában az, hogy még mindig nem teljes a kisebbségeik nyelvének közígazgatásbeli használata. Jelez-

ték viszont: tudnak arról, hogy például a romániai magyarság gondjai ennél jóval összetettebbek és nagyobbak, s a jelen pillanatban a szlovákiai magyarok a legveszélyeztetettebbek.

A küldöttség többek között felkereste a házigazda intézményként is szolgáló legnagyobb olaszországi szlovén napilap, a Primorski Dnevnik szerkesztőségét, a Novi Matajur hetilap munkaközösségét, akárcsak a RAI tévé és rádió kisebbségi osztályát, a horvátországi olasz lapjának, a La voce del Popolónak a kiadóját, a szlovén rádiót és televíziót, a két vezető szlovén képvisleti szervezetet, az SKGZ és az SSO

elnökségét. Ugyanakkor az olaszországi szlovén bank, az SDGZ képviselői, valamint a különféle kulturális szövetségek reprezentánsai is vendégül látták a csoportot. A program része volt továbbá tisztelegő látogatás annál a magyar kápolnánál, amely az első világháborúban Doberdo mellett, az Isonzo folyó mentén húzódo fronton elesett rengeteg magyar katonának állít emléket. Itt egyébként sok nagyváradi, illetve debreceni katona is elesett – az emlékkápolnát nemrégiben újították fel, és tavasz végén Sólyom László magyar katonasági elnök avatta fel. (A látogatás részleteire visszatérünk.)

Napirenden

Szeptemberi – első – strasbourggi munkahetében fontos eseményekre került sor az Európai Parlamentben. A parlament plenáris ülésén tartotta meg székfoglaló beszédét Jerzy Buzek, a testület újonnan választott elnöke. Személyét és beszédét különleges rokonszenv övezte – az elnökök sorában ő az első kelet-közép-európai politikus. Tőkés László EP-képviselő alkalmi beszédében azt a példamutató szolidaritást idézte fel, mely hetven évvel ezelőtt – a II. világháború kitérőkor – a lengyelországi menekültek befogadásakor a magyar-lengyel kapcsolatokat jellemezte. A nemzeteink közötti viszonyról ugyanez mondható el az 1956-os magyar forradalom és lengyelországi ellenállás, 1980-ban pedig a lengyel szolidaritás iránt megnyilvánuló közöségvállalás vonatkozásában. Másnap, szeptember 16-án az EB elnökének a megválasztása szerepelt az EP napirendjén.

Félelem és reszketés Bukarestben

Benyújtotta tegnap a kormánybuktatást célzó bizalmatlansági indítványát a PNL és az RMDSZ. A kormány azonban vélhetően maradni fog...

SZEGHALMI ÖRS

Kormánybuktatással próbálkozik az ellenzék. Mint arról már beszámoltunk, végül az RMDSZ is aláírta a PNL bizalmatlansági indítványát, amelynek esetleges elfogadása a PSD és a PD-L alkotta kormány bukását eredményezné. Az indítványt tegnap iktatták is Bukarestben. (Markó Béla ezzel kapcsolatos egyes meglátásai külön cikkünkben a jelen oldalon.)

Izgalom

A részletekről tegnap Nagyváradon Lakatos Péter képviselő beszélt. Szerinte több párt is izgul jelenleg. „A PSD attól fél, hogy esetleg kikerülhet a kormányból. A PNL azért izgatott, mert egyelőre nem tudná, mit lépjen, milyen feltételeket szabjon, ha a PD-L felkérné, hogy társuljon be egy új kabinetbe. Maga a PD-L pedig azért reszket, hogy minden úgy süljön el, ahogy tervezik” – összegzett a politikus. Kérdésünkre elmondta: kicsi esélyét

Lakatos Péter képviselő

látja annak, hogy a bizalmatlansági végül sikeres lesz, úgy véli, maradni fog még a jelenlegi kabinet. Arra nem kívánt egyértelmű választ adni, hogy szerinte – egy későbbi változás, például az államfőválasztás után – kormányra kerül-e

még idén újra az RMDSZ. Az indítványt egyébként akár már a jövő hét közepén tárgyalhatják, s a végzavazást is megejtetik róla a parlamentben.

Ridzi hülyesége

Egy másik aktuális ügyre is kitért tájékoztatóján Lakatos. Ugyanis feljelentette az ő ügyét vizsgáló bizottságot Monica Iacob Ridzi volt ifjúsági tárca vezető. Hivatali visszaéléssel és hamis vallomásra való buzdítással vádolja a bizottság tagjait – kivéve párttársait, a PD-L-seket. A feljelentettek: Alina Gorghiu, Nicolae Bănicioiu, Lakatos Péter, Doina Burcău, Cristian Sorin Dumitrescu, Damian Florea, Grația Leocadia Gavrilescu, Bogdan Olteanu, Anghel Stanciu. Lakatos tegnap erre így reagált: „Utánajártam, megkérdeztem pár jogtanácsost, és azt mondták, ennél nagyobb hülyeséget még nem hallottak”. A hónapja szerinti jogi szempontból eleve nincs rendben a feljelentés, s azzal „Ridzi magát teszi majd nevetségessé”.

José Manuel Durao Barroso és a piac kihívásai

A nagy tagállamoknál végzett „ötévi talpnyalás után” Barrosónak keményebb gerincre lesz szüksége ahhoz, hogy Németországgal, Nagy-Britanniával és Franciaországgal szemben fellépjen.

Az Európai Bizottság újráválasztott elnökéként José Manuel Durao Barroso azt ígérte az Európai Parlamentnek, hogy tisztségében megerősítve nagyobb tekintéllyel fog harcolni Európáért, megvédve annak egységes piacát a gazdasági nacionalizmustól. Csakhogy a nagy tagállamoknál végzett „ötévi talpnyalás után” – írta Paul Taylor, a brit hírgyűnkés kolumnistája –

Barrosónak keményebb gerincre lesz szüksége ahhoz, hogy Németországgal, Nagy-Britanniával és Franciaországgal szemben érvényt szerezzen az állami támogatásra és a piaci versenyre vonatkozó szabályok-

nak, fölvéve a harcot a kőkemény nemzeti pénzügyi vagy kereskedelmi érdekekkel.

A részletek

A konzervatív portugál politikus imponáló abszolút többséget kapott a szerdai szavazáson az Európai Parlamentben. Ezáltal erős pozícióból dacolhat a „nehéz fiúk” részéről várható nyomással, amikor majd sor kerül az Európai Bizottság tárcáinak kiosztására. Ám az még nem dőlt el, hogy Barroso elég erős jellem-e ahhoz, hogy kényes politikai kérdésekben szembe szálljon Angela Merckellel, Gordon Brownnal vagy Nicolas Sarkozyval.

José Manuel Durao Barroso

Papíron a bizottságnak megvan a hatalma ahhoz, hogy kikényszerítse az államilag megtámogatott bankok felszámolását vagy karcsúsítását, illetve megátolja a kormányokat abban, hogy közpénzeket szivattyúzza

bizonyos iparágakba eltorzítsák a piaci versenyt.

Barroso első teendője kell hogy legyen erős, független biztosok kinevezése a versenyügyi, illetve a pénzügyi szabályozási posztra. Vissza kell vernie a franciák nyomását. Barroso nem választhatja meg, hogy az egyes EU-tagállamok kit jelöljenek a nekik járó biztosi posztokra – ám azt ő döntheti el, hogy a nemzeti jelöltek mely hatáskört kapják. Mivel az európai politikában jelenleg konzervatív túlsúly uralkodik, Barroso feltehetőleg több jobbkező irányultságú és kevesebb szocialista beállítottságú biztost fog kapni, mint amennyi a jelenlegi bizottságban található.

RÖVIDEN

□ **Gyilkos Strasbourban.** Victor Stănculescu egykori tábornok bejelentette: kérényezte ügyének kivizsgálását a strasbourgji Emberjogi Bíróságon (CEDO), ugyanis nem bízik már a romániai bíróságokban. Korábban az ügyészség kérte annak a határozatnak a megsemmisítését, amelynek alapján egészségügyi okok miatt Stănculescu felfeszakíthatta 15 évre szóló börtönbüntetését, mivel bűnösnek találták a forradalom-dossziében. A katonai ügyészség tárgyalta az ügyészek kérését, azonban még nem dőlt el, hogy az egykori tábornoknak vissza kell-e térnie a börtönbe. Napokkal ezelőtt a volt tábornokot, akit szív-műtét miatt engedtek ki a börtönből, újságírók egy kaszinóban kapták lencsevégre...

□ **Terjed.** Tíz új AH1N1-esetet regisztráltak a múlt héten Romániában, ezzel pedig 326-ra emelkedett az AH1N1-fertőzöttek száma – közölte az egészségügyi minisztérium. Négy esetet Bukarestben regisztráltak: két személy Spanyolországból érkezett, egy Hollandiából, a negyedik pedig Malajziából.

Ugyanannyi támogatás

Gémesi Ferenc szakállamtitkár

Változatlan marad a 2010-es költségvetésben a határon túli magyarok támogatása – nyilatkozta Gémesi Ferenc, a Miniszterelnöki Hivatal (MEH) kisebbség- és nemzetpolitikáért felelős szakállamtitkára. A pénteken az országgyűlés elé kerülő, a kormány által jóváhagyott jövő évi költségvetés-tervezetben a határon túli magyarok támogatásában továbbra is kiemelten kezeli a kormány a Sapientia, Erdélyi Magyar Tudományegyetem finanszírozását – hangsúlyozta Gémesi Ferenc. Kiszámítható finanszírozásra számíthatnak a Kárpát-medencei magyarság számára alapvetően fontos ügynevezett nemzeti (oktatási, kulturális és szociális) intézmények. Ugyancsak változatlan maradt – a 2009-es adatokhoz viszonyítva – a 2010-es költségvetés tervezetében a szóránymagyarság támogatására szánt összeg – közölte a szakállamtitkár.

A tanügyi változásokról

Alapos értékelés után az RMDSZ parlamenti frakciói úgy döntöttek, hogy egyetlen bizalmatlansági indítványt nyújtanak be közösen a Nemzeti Liberális Párttal – vontak le az elmúlt napok történéseinek következtetését Markó Béla bukaresti sajtóértekezletén. Úgy vélekedett, hogy bár a szabályzat megengedné, bizarr lenne egyszerre három bizalmatlansági indítványt benyújtani, mint ahogyan az is több, mint furcsa, hogy a kormány három, egymástól teljesen független törvény esetében vállalt felelősséget. Hangsúlyozta, a magyar nyelvű oktatás tükrében az RMDSZ elsőrendű prioritásnak tekintette a meglévő törvény módosítását. „Tárgyaltunk a két koalíciós partnerrel, így néhány, az RMDSZ számára fontos módosító indítványt sikerült elfogadtatni” – fogalmazott a szövetségi elnök, hozzátéve, rendkívül fontos eredmény, hogy a kötelező oktatásban, elsőtől tizedik osztályig a magyar gyermekek sajátos tanterv és program alapján tanulhatják ezután a román nyelvet.

Ugyanakkor Markó jelezte azt is, hogy az oktatás finanszírozása terén is sikerült fontos módosító javaslatokat elfogadtatni, ezek értelmében mind a közoktatás, mind a felsőfokú oktatás esetében figyelembe veszik majd az oktatás nyelvét is. Nehezményezte, hogy nem sikerült kiiktatni a törvényből azt a diszkriminatív kitétel, amely a történelem és a földrajz román nyelven történő oktatására vonatkozik, így továbbra is csak az elemiben oktathatják a diákoknak az anyanyelvükön Románia történelmét és földrajzát, ami rendkívül megnehezíti a két tantárgy megfelelő elsajátítását. Mindezek mellett, az RMDSZ arra a következtetésre jutott, hogy nem nyújt be bizalmatlansági indítványt az oktatási törvénycsomag kapcsán, hiszen bizonyos javulás ennek ellenére érezhető.

